

Amerika Esperantisto

NOVEMBER, 1916

AMERIKA ESPERANTISTO

Official Organ
of

THE ESPERANTO ASSOCIATION OF NORTH AMERICA, Inc.

a propaganda organization for the furtherance of the study and use of the
International Auxiliary Language, Esperanto

Editor

Dr. C. H. FESSENDEN, Newton Centre, Mass.

Assistant Editor

Isabelle M. Horn, Box 804, San Jose, Calif.

Poetry & Beginners' Depts.

Herbert M. Scott

Advisory Board

J. D. Hailman, Pres., E. A. N. A.
Judge W. R. Daingerfield
Ernest F. Dow
Kenneth C. Kerr

Dr. D. O. S. Lowell
D. E. Parrish
Dr. B. K. Simonek
Lehman Wendell

CLUB DIRECTORY

This department is conducted solely for the benefit of our organized groups throughout the country. It furnishes a means of keeping in close touch with the work in other cities, for the exchange of ideas and helpful suggestions, and for the formation of valuable friendships in a united field of endeavor.

Groups are listed for 12 issues of the magazine, at a cost of only 25 cents for the two-line insertion. Extra lines are 10 cents each additional. The heading,—name of city or town—is inserted free. This matter warrants the immediate attention of every club secretary.

BERKELEY, CALIF.

Berkeleya Esperanta Rondo,—Classes Monday and Tuesday evenings at 8.00.—Meetings Wednesday evenings.. Address H. S. Lane, Sec'y, 1833 Bancroft Way.

OAKLAND, CALIF.

Oakland Esperanta-Rondo; L. D. Stockton, Sec. & Treas., 436 15th St.

BOSTON, MASS.

Boston Esp. Soc., 402 Pierce Bldg., Copley Sq. Meets Tues., 8 P. M. R. Goodland, Sec.

BUTTE, MONT.

Argentarka Esp. Rondo, kunvenas vendrede, 8.00 P. M. C. L. Williams, Sek., 311 E. Mercury St.

CHICAGO, ILLS.

La Gradata Esperanto-Societo, Dvorak Park Fr. Kovarik, 2502 S. Kedzie Ave., Sek.
La Esp. Oficejo, 1669 Blue Island ave.
F-ino R. Votlučka, 1539 W. Jackson Blv. Sek.
Kunvenas 2an kaj 4an sab. ĉiumonate.

CINCINNATI, OHIO.

Cincinnati Esperanto Soc., 629 Vine Street. E. H. Becker, Sec., 511 Sycamore St.

DELPHOS, OHIO.

Delphos Esperanto Klubo, Carnegie Library; Meets every Tuesday, 7.30 P. M., A. J. Laudick, Secy.

CLEVELAND, OHIO.

La Zamenhofa Klubo; S. Kozminski, Sek., 3913 Sackett Ave.

DETROIT, MICH.

Detroit Esperanto Office, 507 Breitmeyer Bldg., open daily. Library at disposal of everybody, daily 7 A. M.-9 P. M., except Tues. and Fri. Classes meet Tues. and Fri., 8-10 P. M.

La Pola Esp. Unuiĝo, ĉiusemajne, Magnus Butzel Library, Harper & E. Grand Blvd.

La Septentrio, Tues., 8.00 P. M., 578 Alexandrine ave., W.

HOUSTON, TEXAS.

Houston Esperanto Rondo, ĉiun mardon, 8.00 P. M., ĉe Y. M. C. A. S-ro A. F. Sundermeyer, Sek.

MILWAUKEE, WISC.

Hesperus Esperantists, S-ino B. H. Kerner, Sek. 632 Summit ave., 2nd Mondays, 8 P. M.

NEW YORK, N. Y.

Greater New York Esperanto Society.
C. C. Coigne, Sec'y, 243 Bedford Pk. Blvd.

NEW YORK (Bronx) N. Y.

Bronx Esperanto Society, Morris H. S.
C. C. Coigne, Sec'y, 243 Bedford Pk. Blvd.

NEW YORK (Manhattan) N. Y.

The New York Group, Wash. Irving H. S.
Jos. Silbernig, Sec., 235 E. 18th St.

NEW YORK (Manhattan) N. Y.

Germana Esperanto-Societo, 1966 Broadway, Rm. 27... Open every Wed. for information 7-8 P. M.; Meetings and classes, 8-9.30 P. M.

PHILADELPHIA, PA.

Phila Esp. Soc., J. F. Knowlan, Sec., 45 No. 13th St. Meets 4th Fri., Windsor Cafe, 1217 Filbert St.

PHILADELPHIA, PA.

Rondeto de Litovo-Polaj Esperantistoj, 2833 Livingston St.

PITTSBURGH, PA.

Esperanto Sec., Academy of Science and Art Wm. Smith, Sec., 7315 Greenwood St.
Fridays, 8 P. M., Teachers' Rm., Carnegie Inst.

PORTLAND, ME.

Portland Esperanto Society, Trelawny Bldg., Herbert Harris, Sec'y, 10 Henry St.

ROCKFORD, ILLS.

Skandinava Esperanto-Instituto, 417 7th St.
Joseph Johnson, Sec'y, 2315 Parmele St.

SALT LAKE CITY, UTAH.

Salt Lake Esperanto Club,
Mrs. F. M. McHugh, Sec., 4002 So. State St.

SAN FRANCISCO, CALIF.

San Francisco Rondo, meets Friday eve., Rm. 127, Lick Bldg., 35 Montgomery St., F-ino M. D. Van Sloun, Sec'y, 946 Central Ave.

TILDEN, NEBR.

Esperanto-Fako de la Nebraska ŝtata Kristana Celada Unuiĝo,
Estro, Pastro Chas. P. Lang, Tilden, Nebr.

WORCESTER, MASS.

Worcester County Esperanto Society
Business Institute, every Friday, 8.00 P. M.

The "E" BADGE! The Best Yet

Excellent quality green enamel star, with gold-plated back—either brooch pin or lapel button with patent screw fastener. Letter E in gold.

POSTPAID 35 CENTS

THE AMERICAN ESPERANTIST CO., Inc
WEST NEWTON, MASS.

FOR THE BEGINNER

A list of text-books and literature suitable for the NEW ESPERANTIST STUDENT. Carefully selected and especially recommended:

Practical Grammar of the International Language

(Ivy Kellerman Reed, Ph. D.)

50 CENTS

Complete Grammar of Esperanto (Kellerman) cloth,	\$1.25	El Komedioj (Zamenhof)	.10
Introduction to Esperanto (Baker)	.05	Ĝis la Revido (English & Esperanto)	.05
English-Esperanto Dictionary (Harris)	.25	Karlo (Privat)	.15
Edinburgh English-Esperanto and Esperanto-English Dictionary	.50	Kolomba Premio (Dumas)	.10
Tra la Jaro (Waddy) cloth,	.50	Mopso de lia Onklo (Chase)	.15
Ekzercaro (Zamenhof)	.35	Patrino Anserino (Stoner)	.15
Aladin aŭ la Mirinda Lampo (Cox)	.18	Princo Vanc' (Bates-Harris)	.35
Ala Baba kaj la 40 Rabistoj (Cox)	.14	cloth, gold-stamped,	.75
Elektitaj Fabeloj (la Fontaine)	.18	Sep Ridoj (Wendell)	.25
		Sub la Meznokta Suno (Wendell)	.35
		cloth,	.50

THE AMERICAN ESPERANTIST CO., Inc.

WEST NEWTON, MASS.

"DISERVO"

We have a few copies of the "DISERVO" used at the service in Annapolis, July 30, 1916. Neatly printed and bound in good quality paper cover.

WHILE THEY LAST, 10 CENTS

The American Esperantist Co., Inc.

WEST NEWTON, MASS.

THE WRITER'S MONTHLY

A Monthly Magazine of Interest
to Literary Folks

\$1.00 Yearly

THE WRITER'S MONTHLY

SPRINGFIELD, MASS.

THE ADVANCE SHEET

A Quarterly, published and edited by
Julia Goldzier, 26 E. 45th St., Bayonne,
N. J., U. S. A.

Price 50 cts. a year; \$1.00 for 3 years.
In the interest of Religious and Political
Advancement, Orthographical Reform and

ESPERANTO SHORT-WRITING

La gazeto enhavas gravan departa-
menton pri la Esperanta Mallong-Skribo.
Nova serio komencigos en la Somera
Eldono. Iu povas eklerni Esperanton
kaj ankaŭ la Mallong-Skribon per tiu
Eldono; kaj iu povas daŭrigi kaj pli bone
lerni tiujn ĉi du temojn se oni jam
komencis la studadon.

Demandu specimenan ekzempleron.

DEZIRAS KORESPONDI

One insertion: 10 cents; four insertions:
25 cents. Announcement consists only of
name and full address.

Unufoja anonco: 20 sd.; kvarfoje 50 sd.
Anonco konsistas nur el nomo kaj plena
adreso.

S-ro Petro Babić, G.P.O., Auckland, New
Zealand (Il. PK).

S-ro Jakov Vodanović, G.P.O., Auckland,
New Zealand, (Il. PK) 8

S-ro Fernand Lepercq, Soldato, 13a reg. Inf.,
Audeloncourt par Clesmont, Haute Marne,
France. Ĉiam respondos.

S-ro N. Rudnicky, poŝtoficisto, Taškent Ie,
(Russian Turkestan, Central Asia), pri vivo
kaj laborkondiĉoj en Ameriko Ĉar leteroj
ne estas riceveblaj, skribu per PK.

S-ro N. T. Goddard, 113 N. Univ., Vermil-
lion, So. Dakota, Usono. 2

Fino Leona M. White, Beloit, Kans., Usono.
Nur kun fremduloj. 2

S-ro W. O. Wanzer, Beloit, Kans., Usono.
Nur kun fremduloj. 2

S-ro Henriko Chantry, Tendaro 1, Barako 30,
Zeist, Holland.

S-ro Armand B. Coigne, 243 Bedford Park
Boulevard, New York, U. S. A. Deziras tuj
korespondi letere kun personoj interesataj pri
psika enketado kaj eksterordinara psikolo-
gio. Precipe kun kuracistoj kaj psikologiis-
toj, ankaŭ kun neadeptuloj. 1

S-ro Albert Burkett, 113 N. Univ., Vermil-
lion, So. Dakota, Usono. 2

S-ro Wm. A. Knox, 113 N. Univ., Vermil-
lion, So. Dakota, Usono. 2

S-ro M. W. Pangburn, 113 N. Univ., Vermil-
lion, So. Dakota, Usono. 2

S-ro Benecchio Alessandro, Correspondante
Mondiale, Cassella Postale 19636, Lugano,
Switzerland. 1

Camp de Harderwijk, Holland

S-ro Jos. Remy, Barako 34 (PK). tf

S-ro Ghislain Debrar, art. de fort., baraque.

S-ro Mathieu Depireuse, art. de fort., baraq. 34

S-ro Joseph Remy, brig. armee Belge, bloc 34

S-ro Hubert Dandy, Baraque 20, Brig. Camp

S-ro J. Van den Brande, Brig. Baraque 34

Francois Huon, Comp. Cyciste, Baraque 31

Georgo Cartreul, 3a Chausseurs a pied. 7

MONOGRAM-PRESILO

Oportuna, kompakta, distingiga, neta, ĉiam-
daŭra. Ideala donaco por ia okazo.. Unu aŭ
du ĉefliteroj—25 cendoj.

Leahy's, Bx. 264, Alexandria, Va.

MIGRANTAJ KARTOJ ! ! !

6 FOR 10 cts. 25 FOR 25 cts.

E. H. BECKER

332 Third Ave., Dayton, Ky.

SHEET MUSIC

IN

ENGLISH & ESPERANTO

WITH KEY TO ESPERANTO

Evening and Morning

Torn From Each Other

Save the Boys

Peace Between Nations

The Home Place

The Santa Claus Ship

A Cruel War

America's Prayer for Peace

Too Precious To Lose

Lay Down Your Arms, Ye Nations

No Flowers For Me When I'm Gone

Save United States From Rum

United States of Europe

If 'Twas Your Boy or Mine

Two Songs in One

Each 15c postpaid

A. E. BEATTY, Cardington, O.

YOU NEED IT

IN

Correspondence & Conversation

THE HARRIS'

ENGLISH ESPERANTO DICTIONARY

25 CENTS POSTPAID

THE AMERICAN ESPERANTIST CO., Inc.

WEST NEWTON, MASS.

Amerika Esperantisto

American Esperantist

Entered as second-class matter May 15, 1913, at the Postoffice at
West Newton Station, Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879.

Published Monthly by

THE AMERICAN ESPERANTIST COMPANY (Inc.)

WEST NEWTON, MASS.

ONE DOLLAR A YEAR Eksterlande \$1.25 (Sm. 2.50) SINGLE COPY TEN CENTS

Mallongaj verkoj, tradukaĵoj kaj novaĵoj ĉiam prefere akceptitaj. Oni ne resendadas neakceptitajn manuskriptojn, se la sendinto ne kune sendis la resendpagon. La Redakcio konservas por si la rajton korekti manuskriptojn laŭbezone.

Oni donos la preferon al manuskriptoj skribitaj skribmaŝine.

VOL. 19

NOVEMBER, 1916

NO. 3

EDITORIAL COMMENT

Some wiseacre once remarked that "things are always attained in the end by keeping everlastingly at it." We are hoping to verify this prediction so far as the Guarantee Fund is concerned. Launched in October 1915, as it was, fourteen months have passed, and the minimum sum, a mere \$1000 in subscriptions has not yet been obtained. Whether this is from a misunderstanding of the project, whether from a total lack of interest in the subject, or whether just from carelessness, the matter has been overlooked, we are none of us prepared to say. We would prefer to console ourselves with the first and third reasons rather than the second.

To clear up any misunderstanding members have been urged many times to write the Central Office for complete information. It is an impossibility to repeat the explanations regarding the fund, month after month in **Amerika Esperantisto**. But again:

At the national Congress in San Francisco, 1915, the Association was given the authority to organize a Guarantee Fund following the idea

of the one so successfully used by the British Esperanto Association. As it was seen that for the first year or two we could not expect the large sums subscribed to the British Fund, a minimum was set for \$1000. This was to be made up by subscriptions from our members in sums of \$5. or multiples of \$5. In the event of a deficit, a pro rata amount of each sum subscribed was to be called into the treasury of the Central Office. For instance, having secured the minimum subscription of \$1000., the Central Office experienced thru efforts to increase the scope of its propaganda work and enlarge its field, a deficit of \$200., the pro rata call on each subscription of \$5.00 would be \$1.00 or 20 cents on the dollar. Is this clear?

Regarding the second reason it is hard to conceive that there are Esperantists who have become interested in the possibilities of an International Language; have even joined the national Association in by-gone days, and yet when "membership fee,"—the ridiculous sum of 50c—"Guarantee Fund"—"subscription"—or anything of the sort is mentioned, change

the subject with that bored air which gives the impression of soaring in heights far above such matters of the earth-earthy. For all that this particular individual knows of the subject,—and in many cases, even cares,—the Central Office is supported in luxury from some mysterious source; propaganda material, office supplies, stenographic service and the thousand and one incidentals which combine to make up a modern business office are produced from the same unknown benefactor,—while the few in the forefront who endeavor to keep things going only “howl for help once in a while because that’s all part of the game.” Can you imagine that kind of an Esperantist, those of you whom the description fits not at all? Well, they do exist and in not such small numbers either, as we can testify from personal experiences.

For the third class,—the “Put-it-Offs”—we have little to say, trusting that when they reach this point, there will be little need of saying anything. Three words however, may be taken to heart by all three classes,—DO IT NOW!

Additional Subscribers

(See List in Last Issue)

Dr. H. W. Yemans, California.
Berkeley Esperanto Rondo.
H. S. Lane, California.
Dr. G. P. Ferree, Urbana, Ill.
Dr. J. L. Roseboom, Rochester, N. Y.
Dr. Eugene Kerr, Maryland.
Dr. F. H. Battey, Iowa.
Yours ? ? ? ? ?

SUSTAINING MEMBERS

1916-1917

Dr. H. W. Yemans, President, E. A. N. A., California.

E. A. N. A. MEMBERS

New and Renewals

1916-1917

New York District: Miss Mary Scheitlin; Miss L. F. Stoeppler; Mr. A. Haussman; Mr. Geo. Kuhlman; Mr. Emil Jordan; Mr. Arthur E. Warren; Mr. J. F. Morton, Jr.; Prof. Arnold Christen; Mr. Oscar Steinhart.

Illinois: Mrs. M. H. St. Clair; Miss H. F. Hollis; Mrs. Florence Hobson; Mrs. O. C. Foster; Miss Effie

Warvelle; Miss Josephine Russell; Miss Louise Hagerty; Miss Julia A. Doe.

Iowa: Dr. F. H. Battey, Mr. Wm. C. Porter.

Md. Esperanto Association: Rev. J. L. Smiley; Mrs. G. W. Moss; Mrs. Robt. Moss; Miss Joanna Duvall; Dr. G. H. Claude; Dr. Chas. K. Stollmeyer; Mr. R. G. Grillo; Mrs. W. B. Chairs; Miss Edith M. Smith; Miss E. W. Weems; Mr. W. H. Wilhelm.

Nebraska: Mr. J. T. Gartland; Mr. R. Timmler.

Wisconsin: Miss E. M. Tobey; Mrs. Belle H. Kerner; Mrs. Elizabeth Hood.

Washington, D. C. Miss B. C. Saunders.

Pennsylvania: Miss Emma M. Shank; A. Morton Cooper; M. J. Skalist; Mrs. John Amsel; Dr. Jos. H. Noble; Dr. A. W. Miller; Dr. A. A. Jones; Mr. Peter Reilly; Moses Levene; Jos. Wenzell; L. S. Ware (New Jersey); Arnold Vogel; Sam Polinove; J. Fred Knowlan; Henry R. Walton; Louis R. Miranda (Porto Rico); W. D. Witt; Jos. W. McGinley; Harry T. Rotenburg; Miss Edith Berman; Peter Plungey; Miss Grace Dowling; Miss F. D. Abbott; Mrs. J. B. Luders; Miss Edith Haws.

California: Hugo M. Elgstrom; A. V. Chrisholm; Dr. C. Z. Ellis; Vinton Smith; Mrs. Vinton Smith; Chas. D. Howe; Mrs. H. B. Lane; J. B. Delainey; W. W. Carpenter; E. Q. Adams; H. S. Lane; Wm. R. Daingerfield; Mrs. E. Pavid; A. S. Vincent; Mrs. A. R. Waterbury; D. M. Lynds; J. A. Hickey.

Central District: Chicago, S-ino C. Ruzek; F-inoj Polaček, Zelenka A. Simonek, Repa C. Turek, A. Silhanek; S-roj F. Michl, J. Novak, E. Neveceril, E. Ruzek, A. Lestek, J. Stepina; D-ro B. K. Simonek, D-ro G. P. Ferree, S-ro G. H. Bergmann. Detroit, D-ro Tobias Sigel, S-roj Louis Steiner, Jules Meyer.

Kansas: W. O. Wanzer, E. W. Alberty, H. O. Davis, F. W. Harrison, Dr. W. J. Robb, Rev. J. H. Fazel, Mrs. J. H. Fazel.

Washington, D. C. Miss Delia C. Condron, B. Pickman Mann.

Nebraska: Rev. Chas. P. Lang.

Ohio: E. B. Caldwell.

Texas: Dr. Harry Taylor.

From the very beginning Esperanto has been handed out to the public in a timid, self deprecatory sort of a way, so far as its money value to the inquirer is concerned. We have virtually said "can't you spare a quarter for a cheap text-book and won't you pay fifty cents to belong to our nation-wide organization."

This has produced two results. First; many of those who become interested are hypnotized into a condition of fancied poverty; second, many worth-while prospects,—real business men and teachers, to whom Esperanto should appeal, are actually repulsed by the cheapness of everything connected with it.

Either Esperanto has value; or it has not. If it has, let us sell it at somewhere near its market price. If it has not, let us confess the fact and discontinue any attempt to propagate it.

Many years ago there lived in Philadelphia a doctor whose reputation for skill was world-wide. There was a sick man in Cuba who made a special trip to the United States to consult this doctor. He was impressed with his appearance of knowledge after an interview of some length and received a supply of medicine. When he asked what the fee was, he was astounded to learn that it was **two dollars**. As he left the house he threw away the medicine into the street. It was to him an insult that he had given up his business and traveled hundreds of miles to find that so small a money value was placed upon the consultation which was so important to him.

Are we not in much the same position? Hasn't our experience distinctly proven that we fail to get the majority of the men to whom Esperanto would appeal, or who in turn would be a help to Esperanto?

The expenses of conducting the work of the Association in a satisfactory manner are much more than its income, and as long as it is a purely propaganda affair they will continue to be so. The conditions are met in only a partly satisfactory manner by voluntary contributions and the guarantee fund. The number of Sustaining and Special Members is not nearly as large as it should be. Living on voluntary contributions is uncertain and decidedly wearing on the few officers who bear the responsibility of our work.

Lack of sufficient funds has not only handicapped our work so far as propaganda is concerned but it has made it necessary for us to operate our Central Office with an insufficient clerical force and a consequent apparent inefficiency. We are subjected to all sorts of complaints, ranging from mild protest to absolute insults and the worst of it is that we apparently deserve it.

If the Association is worth maintaining it is time that there was a revision of its membership fees to something which will more nearly approach self-support. The first effect may possibly be a dropping off of membership,—but we doubt even that. Granted for the sake of argument that there would be a decline; wouldn't it be better to have a thousand active members paying two or three dollars a year dues than four times that number paying fifty cents?

It is human nature to value products at their purchase price and a respectable membership fee in E.A. N.A. would make each member feel that he had some appreciable share in the support of the movement, and consequently would be an impetus toward more active efforts for the progress of Esperanto in Usono.

WORLD GLEANINGS

Argentine. New groups have been organized in Buenos Aires ("Tagiĝo") in Zarate ("Zamenhof"); and in Pergamino ("Verda Stelo") where 95 members are enrolled.

Peru. The national magazine published in Lima, "Antaŭen Esperantistoj" has reappeared, much to the gratification of the Esperanto world.

Sweden. An Esperanto club has been organized in Hallstahammar with 15 members. Active groups already exist in other towns and cities thruout the country. In Gavle and Stockholm the Esperantists are especially active. The society in the latter city reports the organization of two new groups.

China. A new magazine, consisting of a single sheet, and bearing the name "Internacia Popolo" comes to us from China. As its name implies, the new paper advocates true internationalism by whatever means that will cause the fall of national hatreds, the unity of the races of the world, and the betterment of humanity.

Great Britain. An important opportunity lies before British Esperantists with the organization of the many societies looking towards the furtherance of trade relations with Russia. The Esperantists in both Britain and Russia are proving alive to the occasion. The trade societies organized are seeking the promotion

of the Russian language in Great Britain. Pointing out the difficulties of the Britisher in learning any language and particularly one so difficult as the Russian, Mr. Wm. M. Page in an "Alvoko al Rusoj," advocates the practicability of Esperanto as the medium, or even as a desirable preliminary study to an ultimate course in the Russian tongue.

Holland. The rigid censorship imposed upon the Belgian internment camp at Harderwijk which seriously affects the great numbers of Esperantist soldiers there, has been partly lifted. A Dutch soldier, presumably an Esperantist, will pass on all correspondence before it is distributed.

KRONIKO NORDAMERIKA

California. La 11an de Oktobro, la Berkeley Esperanta Rondo elektis sian oficistaron por la jaro 1916-1917a. Ili estas la jenaj: Prez., Juĝisto W. R. Daingerfield; Vic-Prez., S-ino E. Pavid; Sek., H. S. Lane; Bibliotekisto, F-ino N. M. Albert; Propagandisto, A. S. Vincent. La Rondo jam ree enskribis duon el la anaro de la pasinta jaro, kaj ni ne dubas ke ĉiuj realigos kune kun multaj novaj anoj. Oni kondukas du kursojn ĉiusemajne, —la unua estas por komencantoj, —Juĝisto Daingerfield, kiel instruisto, —kaj la alia gvidata de S-ro D. M. Lynds. S-ro H. S. Lane, la vigla sekretario de la Rondo, sciigas nin ke la bonega propagando de Juĝisto Daingerfield ĉe la Universitato de Kalifornio dum la somero 1916a kuraĝigas ilin al pluaj penadoj por konvinki la aŭtoritatojn kaj la lokajn lernejestrojn.

Michigan. La Pola Klubo en Detroit, nun havas 42 anojn kaj ĉiusemajne gvidas viglajn kaj entuziasmajn kursojn. D-ro Sigel, Konsilanto por la Tri-stata Distrikto komencos serion da lekcioj dum la vintro. S-ro Alex Schwarzenzer, agema Esperanta instruisto, helpas al li.

New York. Kvankam en sia propra regiono, oni kutime malkuraĝigas ĉar la Esperanta afero ne progresas pli rapide, ni ekstere, povas vidi la kreskadon: Ekzemple en la stato Novjorko, ni ektrovas konstantajn kaj plej lojalajn penadojn, kiujn elvenantaj el la "Granda Urbo" kie estas tiel multe da aliaj aferoj (kaj afera-

ĉoj) ni rimarkas kun plej alta plezuro. Oni raportas la jenajn kurson tie:

Brooklyn Central Y. M. C. A., du kursoj, unu por komencantoj, la alia por spertuloj. La kurso enhavas 36 lecionojn. La kosto estas \$3.00 kiu donas ankaŭ aliĝon al la Bronx Esperanta-Societo, kaj per ĝi al E. A. N. A.

Du kursoj estas en Manhattan, kaj alia ĉe la hejmo de F-ino Cora L. Butler, en Richmond.

Ĉe la Barĉo de la Brooklyn Esperanto Societo, Okt. la 23an, ĉirkaŭ 40 Esperantistoj ĉeestis. F-ino Butler, S-roj Powell, Silbern, Mendelson, Carter kaj aliaj paroladis mallonge. Inter la ĉeestantoj estis D-ro Henry Gaines Hawn de la Instituto de Artoj kaj Sciencoj, kiu esprimis sian simpatian kaj deziron studi la lingvon je la unua oportunokazo. S-ro Creston C. Coigne, la sekretario por la Nov-Jorka distrikto, kiu raportis al ni pri la Barĉo, intermiksas komercajn aferojn kun plezuro per la akiro el kelkaj ĉeestantoj de 50 cendoj por aliĝo al E. A. N. A.

Illinois. Okt. la 28an, S-ro Herbert Harris paroladis pri Esperanto antaŭ la Kolegia Klubo en Chicago. S-ro Harris ree malfermis siajn kursojn, kaj nun gvidas du, —unu por tiuj kiujn li instruis lastan sezonon, kaj nova grupo por komencantoj.

Oregon. Klaso komencis la studadon de Esperanto ĉe la biblioteko en Portland, Nov. 10an, gvidata de S-ro J. Homer Clark, Propaganda Konsulo por la ŝtato. Naŭ Esperantantoj prenis la unuan lecionon kaj oni es-

peras aliajn aniĝi la sekvan semajnon, —raportas la konsulo.

Montana. S-ro C. R. Wraith el Anaconda, raportas pri la organizo de nova klaso en la urbo. 17 novaj abonoj kaj ekzempleroj de la Kellerman Gramatiko jam estas senditaj al S-ro Wraith. Jen estas bonega komenco, —plenan sukceson al li.

Pennsylvania. La Barĉo (monata vespermanĝo) de la Philadelphia Esperanta Societo okazis la 27an de Oktobro, ĉe la Windsor Hotel, kiam ankaŭ estis la ĉiujara kunveno de la societo por la elektado de oficistoj. La jenaj estas elektitaj por 1916-1917: Prezidanto, Prof. H. W. Hetzel; Vic-Prez., L. S. Ware; Kasistino, Margaret A. Maisch; Protokola Sek., Dr. A. A. Jones; Korespondada Sek., J. Fred

Knowlan; Estro pri Instruado, Arnold Vogel; Advokato A. Morton Cooper. Konsilantaro: Dr. A. W. Miller, Edith Haws, Dr. J. H. Noble, Marie G. Knowlan, Peter Reilly, Samuel Polinove, Miss C. Sisley, Grace Dowling, Helen Greenstein, Ward Nichols.

Post la kunveno oni ĝuis muzikan programon de S-ino H. W. Wakefield, kaj Henry Chapin. F-ino Margaret A. Maisch deklamis esperante.

La kursoj kondukataj de la Societo kunvenas mardon vespere, 1212 Stephen Girard Bldg. (12a strato apud Market.) S-roj Arnold Vogel, kaj J. Fred Knowlan gvidas la du kursojn, —unu por komencantoj kaj la alia por spertuloj.

NIAJN KONDELENCOJN!

S-ro V. Zabroquo el Sud-Ameriko, okaze ĉeestinto en la kunvenoj de la Bostona Esperanta Societo, mortis en terura katastrofo Nov. 7an, 1916, vespere, kiam tramvagono en kiu li veturis falis tra malfermita ponto en la Bostonan Havenon, kaj pli ol 40 veturantoj subite droniĝis.—C. H. Swan.

ORGANIZED PROPAGANDA

Committee:

State Consuls:

Isabelle M. Horn, Chairman
G. W. Lee
C. H. Kavanaugh
Kenneth C. Kerr
Dr. F. G. Cottrell
W. G. Stone, Maine
C. C. Coigne, New York
A. S. Vinzent, California
W. W. Pannell, Oklahoma
J. Homer Clark, Oregon

Uppermost in the minds of all Esperantists interested in active propaganda work at the present time, is the recent action of the London Board of Trade in passing a resolution favoring the adoption and use of Esperanto by the Allies. The London Board of Trade has a standing and influence in Great Britain not usually conceived of by the average American, and the action taken regarding the International Language at the present time is of immense significance to our movement. It places in the hands of the American Esperantists another

tangible and important fact by which we may convince commercial and business people of the practicability of Esperanto as an International medium.

The following letter to the New York Sun by the state propaganda Consul, Mr. Creston C. Coigne, contains important material which may and should be used immediately by other state consuls in bringing these highly interesting facts before the people of your own state, thru daily or weekly newspapers, or by other methods which, according to local conditions, may suggest themselves:

ESPERANTO PROGRESS.

Belgians, French, Japanese and Chinese Are Learning It.

To The Editor of the Sun—Sir: At the outbreak of the European war Esperantists everywhere feared that the struggle would have an extremely unfavorable effect upon the progress of the international language. Great was our astonishment therefore when it gradually became apparent that just the opposite was true. The first important event that took place was the official recognition that Esperanto received from the Government of Germany, which published an Esperanto translation of the original documents relating to the war and caused it to be widely distributed among Esperantists in the neutral countries. This was followed by a series of publications in Esperanto that history will show formed an important part of Germany's campaign of publicity

in neutral lands. A few months later the Esperantists in France organized a society devoted to spreading an exact knowledge of the French "side" of the world war.

In all of the warring nations and in the few countries still at peace there has awakened a new interest in Esperanto, and it is now being studied by many who were not even aware of its existence a few years ago. This is particularly true of the soldiers of all the countries at war, prisoners of war and those interned in neutral lands. In the internment camp at Harderwyk, Holland, for instance, where there were several thousands Belgian and French soldiers, hundreds have already begun to learn Esperanto, and this is also true of another important camp at Zeist, where Esperanto is said to be spreading "like wildfire."

But the most interesting reports of our progress come from the Far East. There is now a large and flourishing society in China that has made thousands of "converts" to Esperanto; and Japan is much better represented than in former years. This is remarkable in view of the dissimilarity between Esperanto and the languages of the Orient. I translate a paragraph from a letter I received some time ago from a friend in that quarter of the globe, Major R. L. Bush, who is stationed at Manila. Major Bush writes: "Last May and June I travelled through Japan and saw many beautiful places and beheld many wonderful scenes; it is a beautiful and wonderful country. In Tokio I met many fellow Esperantists, who were very hospitable and

who did everything they could to make my visit a happy one. They guided me and treated me as a guest, and I made some very good friends." Major Bush goes on to say that the Japanese Esperantists honored him highly as an American soldier, and that in recognition of this at a meeting of the Japanese Esperanto Association he was presented with an ancient Japanese sword. He continues: "Esperanto was a great help to me in Tokio; it gained me friends, through whose kindness I was enabled to see much more than I could possibly have seen by myself. I have always believed in the practical utility of the language and I am now certain of it."

A language whose advocates are as widespread as the Esperantists must necessarily possess great commercial advantages. Business men in Germany, France, Russia and England are now making active use of it, and will increasingly continue to do so. A significant indication of the tendency of the times is afforded by the recent decision of the Court of Common Council, Guildhall, London, that "whereas England and her allies are preparing to act in concert in relation to future commercial affairs, it is highly desirable that one language be accepted as a commercial language, to be taught in all schools." And the resolution which I have freely translated from Esperanto version, goes on to recommend for consideration the languages of the Allies, English, French and Russian, and Esperanto.

Creston C. Coigne.

New York, November 24.

PROPAGANDA NOTES

On November 13th, Dr. H. W. Yemans delivered a lecture entitled "World Travel by means of Esperanto" before the Women's Press Club of San Francisco. Lantern slides from the E.A.N.A. collection were shown by Mr. A. S. Vinzent, State Propaganda Consul. We hope to have a full report of the successful meeting in the forthcoming issue.

A new propaganda leaflet has just been issued by the Central Office which is found of much value in securing the attention of non-Esperantist. A number of copies for distribution may be obtained from the Central Office, or from the Chairman

of Propaganda, upon receipt of a 2c stamp.

An article in the Literary Digest for Sept. 30th, gives us a totally new aspect on the "Language Issue in Canada." We are told, to quote from the article, that "A bitter fight has been raging in Canada over the use of the French language in the schools of Ontario, and it has not only engendered the sharpest race feeling between the British and French inhabitants, but, still more remarkable, it has divided the Roman Catholic population into 'French' and 'Irish' camps. It is further alleged that this language issue is responsible for the small percentage of

French-Canadians found in the Canadian force in France."

Continuing, the writer declares: "The demands of the French Canadians in Ontario is that where their language prevails the instruction during the whole of the school-life will be given in the French tongue. The 'Irish' element in Roman Catholic circles is bitterly opposed to these proposals and the present state of the law in Ontario is due to their influence."

This is a further and striking example of the results which follow the forcing of any national tongue upon another race of people. Advocates of English or French as "an international language" may here read the handwriting on the wall. True brotherhood and inter-racial amity follow only in the wake of the acceptance of a secondary, auxiliary, international tongue,—Esperanto.

NOVA GAZETO

Skandinava Esperantisto. Tiu ĉi nova gazeto sin konfesas kiel organon de la Skandinava Esperanta Instituto en Ameriko. Dum kelkaj jaroj la Instituto laboradis por Esperanto kaj Esperantismo inter la anoj de la Skandinava Gento. Ni ĝoje gratulas ke ĝi nun posedas tiel indan voĉon por propagandadi. La gazeto estas redaktata kaj skandinave kaj esperante. Ke ĝi plikreskiĝos ni esperas; ke la Instituto akiros multajn varbuojn per tiu ĉi nova ilo, ni ankaŭ esperas. Sukceson kaj korajn salutojn al la lertaj redaktoroj.

ESPERANTO—A SURE WINNER

In a personal letter recently received, Dr. J. W. Snider of Newcastle, Ohio, writes as follows: "At Cleveland I attended the Grand Circuit Races with some friends. One day I selected for the winner a California mare named Esperanza. I told my companions that the name was so much like Esperanto that she would win and she did tho the betting odds were 19 to 1 against her.

NOTES AND NEWS

Herbert M. Scott, our Editor of Poetry and the Beginners Department, is confined to a sanitarium at Stamford, Conn., having experienced a nervous collapse. His many friends

wish him a swift and complete recovery.

Mrs. D. E. Parrish, wife of the genius who engineered the 1915 Esperanto Congresses in San Francisco, sailed for Copenhagen Oct. 16th, to be gone for six months or more.

An active campaign was conducted in the recent election by the friends of our well-known Rev. J. L. Smiley, in the endeavor to send him to Congress from the Annapolis district, on the Socialist ticket. We express our sincere regret that the United States Congress missed such an able and worthy addition to its numbers, and hope that Mr. Smiley will consent to try again.

A letter sent to Mr. S. J. Ashley of the Church Esperantist League in England has been submitted to us by Mr. Roger Goodland of Boston, representative of the League in this country. The letter is from Canon H. Leahey of the Church Missionary Society, Kabete, East Africa. An extract follows:

"I understand you want Guarantors for the Prayer Book apart from the League. Is that so? If so, please put me down as guarantor for ten shillings for the publication of Prayer Book. Curiously enough, your post card telling me of the translation of Prayer Book being completed, and of you and Mr. Curry being about to revise it found me having just finished translating the bulk of our beautiful English Prayer Book into Kikiyu, and on the point of revising it for the press—I can assure you its a good deal harder to preserve the grace and dignity of these ancient service forms in the Kikiyu language than in the Esperanto!! In biblical (N. T.) translation I always have, among many other languages, an Esperanto N. T. before me, and I always put down the latter with a sigh and tell my native helper, 'Oh, there's no difficulty in that language, the passage can be translated easily, and made just like the Greek.' "

Examinations!

Mr. Herbert Harris, Chairman of the Examinations Committee, has located at the Hyde Park Hotel, Chicago, Ill., which will be his permanent address for some time to come.

"Komprenu ke nun estas tempo ke (laŭ notoj de persa profeto Baha) ĉiu devas vidi per siaj propraj okuloj; ĉiu devas aŭdi per siaj propraj oreloj, esplori per sia propra racio, scii per sia propra koro kaj efektiviĝi ĉion, ne nur en siaj propraj vortoj—estu ili eĉ esperantaj—sed en siaj agoj kaj en siaj vivoj. Komprenu tion ĉi kaj vi faros unuan paŝon al la nova regno—Esperantujo, kun la nova popolo—Esperantistaro, kun la nova spirito—Esperantismo." N. B.

El "Holanda Esperantisto."

Chengtu,

24an de Septembro, 1916a.

Al la Redaktoro de Amerika Esperantisto.

Estimata Sinjoro:—

Se la malgranda broŝuro, "LA MILITO," enhavis iom da intereso, la verkinto konfesas, kun granda dankeco, ke tio ĉi estas precipe ŝuldata al la zorgo de la manuskripta redaktoro, kiu forigis ĉirkaŭ unu cent makulojn.

Via sincere,
Ru Shan.

PRI LA VIVADO

De Hu I. Keyes
SONETO

Vivado estas nepra batalado;
La homo ĉie estas ĉirkaŭita
De malamika bando plenarmita
Por tuja venki, aŭ longa sieĝado.
Demonio jen sub ĉarma ŝajnigado
Instigas al farado malprofita;
Jen ekzistajo neenkorpigita
Sin donas al homara malhelpado.
Anstataŭ laboradi, do ĉu l' homoj
La tutan tempon nur defendu sin?
Ne, ĝuste male! homo laboranta
Samtempe estas homo sin gardanta—
Ĝale ĉu demonoj ĉu fantomoj
Inside tentas aŭ minacas lin.

AŬDITA ĈE LA KALIFORNIA ŜTATA KUNVENO

Oni kulpigis negron pri ŝtelo de kokinoj. Ŝajnis, ke en la kokino-korto kuris kelkaj sovaĝaj hundoj; ankaŭ la kokinejon oni forte ŝlosis. Pro tiuj kialoj la juĝisto iom miris, kiel la ŝtelo povis okazi. Do li demandis la negron: "Rastus, klarigu al mi kiamaniere vi tion faris." Rastus montris la dentojn, larĝe ridetante: "Nu, kara juĝisto, mi tion ne diros al vi. Tia informo al juĝisto neniel

valoros. Estus pli bone, se ĉiu el ni limigus sin per propra laboro."

STATEMENT OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, CIRCULATION, ETC., REQUIRED BY THE ACT OF CONGRESS OF AUGUST 24, 1912,

of Amerika Esperantisto, published monthly
at West Newton, Mass., for October 1, 1916.

State of Massachusetts, County of Essex, ss.

Before me, a Notary Public in and for the State and county aforesaid, personally appeared C. H. Fessenden, who, having been duly sworn according to law, deposes and says that he is the Business Manager of the Amerika Esperantisto, and that the following is, to the best of his knowledge and belief, a true statement of the ownership, management (and if a daily paper, the circulation), etc., of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, embodied in section 443, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are:

Publisher, The American Esperantist Co., Inc.,
West Newton, Mass.

Editor, Dr. C. H. Fessenden, Newton Center,
Mass.

Managing Editor, Same.

Business Manager, Same.

2. That the owners are: (Give names and addresses of individual owners, or, if a corporation, give its name and the names and addresses of stockholders owning or holding 1 per cent or more of the total amount of stock.)

The Esperanto Association of North America, Inc.: Dr. H. W. Yemans, Fort Barry, Calif.; Dr. B. K. Šimonek, Chicago, Ill.; Dr. C. H. Fessenden, Newton Center, Mass.,
Officers,

Ernest F. Dow, West Newton, Mass.

3. That the known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: (If there are none, so state.) None.

4. That the two paragraphs next above, giving the names of the owners, stockholders, and security holders, if any, contain not only the list of stockholders and security holders as they appear upon the books of the company but also, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, is given; also that the said two paragraphs contain statements embracing affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner; and this affiant has no reason to believe that any other person, association, or corporation has any interest direct or indirect in the said stock, bonds, or other securities than as so stated by him.

5. That the average number of copies of each issue sold or distributed, through the mails or otherwise, to paid subscribers during the six months preceding the date shown above is (This information is required from daily publications only.)

C. H. Fessenden.

Sworn to and subscribed before me, this
6th day of October, 1916.

(Seal)

Fred R. Campbell.

(My commission expires Jan. 1, 1920.)

LA LEGENDO DE DORMA KAVO

De Washington Irving

Tradukita de Herbert M. Scott

Ĉe l'brusto de unu el la vastaj golfajoj, kiuj tranĉas la orientan bordon de la rivero Hudson, apud ĉi ties larĝegiĝo terminita de l'malnovaj Hollandaj ŝipistoj Tappan Zee, kie ili ĉiam singarde refis velojn kaj vokis pro ŝirmo la sanktan Nikolaon, transveturante, kuŝas malgranda komerca urbeto aŭ provinca ŝiphaltejo, kiun unuj nomas *Greensburgh, sed kiu pli ĝenerale kaj ĝuste estas konata kiel Tarry Town. Ne malproksime de tiu vilaĝo, eble ĉirkaŭ tri kilometrojn, sin trovas valeteto aŭ pli vere terkavo inter altaj montetoj, kiu apartenas al la plej senbruaĵaj lokoj en la tuta mondo. Malgranda rivereto traglitas ĝin, kun nur sufiĉa murmuro, por luli al la dormo; kaj neofta fajfo de koturno, aŭ frapetado de pego, estas preskaŭ la sola sono iam ajn rompanta la unuforman trankvilecon.

Pro la senzorga ripozeco de la loko kaj la speciala karaktero de ĝiaj loĝantoj—posteuloj de l'originalaj Hollandaj koloniistoj, tiu kaŝita valo estas longe konata sub la nomo Dorma Kavo, kaj ĝiaj kamparanoj estas nomataj la Knaboj de Dorma Kavo tra la tuta ĉirkaŭaĵo. Hipnota, songa influo ŝajnas pendi super la regiono kaj eĉ saturi la atmosferon. Unuj diras, ke la lokon ensorĉis germana kuracisto, en la pratagoj de l'kolonio; aliaj, ke maljuna indiana ĉefo, la profeto aŭ sorĉisto de sia gento, havis tie siajn konsiliĝojn, antaŭ kiam la lando estis eltrovita de S-ro Hendrik Hudson. Certe estas, ke la loko ankoraŭ sidas sub rego de ia magia forto, kiu obsedas la animojn de la bona popolo, kaŭzante ilin vivi en konstanta revado. Ili inklinas al ĉiuspecaj miregindaj kredoj; emas al kvazaŭmorto kaj vizioj, kaj vidas ofte strangajn spektaklojn, aŭdas muzikon kaj voĉojn en la aero. La tuta najbaraĵo svarmas per lokaj fabeloj, fantomejoj kaj krepuskaj superstiĉoj; steloj eksaltas, meteoroj brilegas pli ofte trans tiun valon, ol en ĉiu alia distrikto, kaj la inkubo kun sia tuta kobolda sekvantaro ŝajnas havi tie sian preferatan ludejon.

Cetere la reĝo-spirito, kiu obsedas tiun ensorĉitan regionon, ŝajnante la ĉefkomandanto de ĉiuj potencoj de la aero, estas aperaĵo en formo de figuro surĉevala sen kapo. Diras unuj, ke ĝi estas fantomo de (2) Hesa rajdsoldato, kies kapo forpreniĝis de kuglego en iu sennoma batalo dum la revolucio, kaj kiun de tempo al tempo vidadas la kamparanoj, rapidantan en profunda nokto, kvazaŭ per flugiloj de vento. Liaj vizitoj ne limiĝas en la valo, sed ampleksas iafoje ĝis la apudaj vojoj, kaj precipe ĉirkaŭ preĝejo ne tre malproksima. Efektive, kelkaj el la plej veremaj historiistoj de tiu distrikto, kiuj zorge kolektis kaj kunarangi la izolajn faktojn pri tiu ombro, certigas, ke dum la korpo de l' soldato kuŝas entombigita en la preĝeja korto, la fantomo forrajdas ĉiunokte al la batalejo, serĉante la kapon, kaj ke la rapidegeco, per kiu li kelkafoje trapasas la kavon, kvazaŭ noktomeza blovado, venas de tio, ke, malfrua, li sin streĉas, por reatingi la preĝejan korton antaŭ la tagiĝo.

Nu, en la interesa flankloko de la naturo, honorata per tiaj estaĵoj kaj agadoj, vivis, en praa periodo de la Usona historio, tio estas, antaŭ (3) ĉirtridek jaroj, bonegulo nomita Ihabod Gruo, kiu paslogis en Dorma Kavo, por instrui la infanojn de la najbaraĵo. Li estis indiĝeno de Connecticut, ŝtato, kiu liveras al la nacio pionirojn tiel por la menso, kiel por la arbaro, elsendante el si ĉiujare legiojn da landlimaj arbohakistoj kaj kamparaj lernejestroj. La nomo Gruo ne estis senaplika por lia korpaspekto. Li estis alta, sed treege maldika, kun mallargaj ŝultroj, longaj brakoj kaj kruroj, manoj, kiuj svingpendis mejlon el liaj manikoj, piedoj, kiuj povis servi kiel ŝoveliloj, kaj la tuta ostaro plej malfirme kunartikigita. Lia kapo estis malgranda, kaj plata supre, kun vastaj oreloj, grandaj verdaj vitrecaj okuloj kaj longa skolopa nazo, tiel ke, sidante sur lia stangsimila kolo, ĝi elrigardis kvazaŭ ia ventoflago. Se oni vidus lin, paŝantan laŭ la dorso

(1) La ciferoj enmetitaj en la teksto, rilatas notojn (de l'tradukinto), troviĝantajn post la rakonto.

*Elparolu "Grinsberg."

de monteto en venta tago, kun la vestoj, plenblovataj, flirtantaj ĉirkaŭ li, oni erare prenis lin por la genio de l' Malsato, vizitanta la teron, aŭ ia birdtimigilo, forkurinta el grenkampo.

Lia lernodomo estis malalta konstruaĵo, konsistanta el unu granda ĉambro, krude fabrikita el ŝtupoj; la fenestroj parte vitrohavaj, parte fliktaj per folioj el malnovaj kajeroj. Ĝi estis plej lerte riglata por la liberaj horoj per salika vergo, entordita en la anson de la pordo, kaj per palisoj, sekve, kvankam ŝtelulo povus eniĝi en la domon glate, lu trovus embarason, volante eligi;—ideo, prenita de la arkitekto, Yost Van Houten, plej versaĵne el la misteroj de naso. La lernejo staris en iom soleca sed agrabla situacio, ĝuste ĉe l' bazo de arboplena monteto, kun apude fluanta rivereto, kaj timinda betulo, kreskanta je unu ĝia fino. De tie la nelaŭta murmuro de voĉoj de liaj instruatoj, tralegantaj la lecionojn, estis aŭdebla en dorma somera tago, simile al zumo de abelaro; interrompata iam kaj iam de l' aŭtoritata voĉo de la lernejestro, en tono minaca aŭ ordona; aŭ, laŭokaze, de l' terura sono de betula vipo, kiam li urĝis iun malfruanton sur la flora vojo de la scio. Verdire, li estis homo konscienca, kiu memoradis la oran averton: "Ŝpari la vergon—trodorloti la infanon."—Ne ja trodorlotiĝis la lernantoj de l'habod Gruo.

Tamen kiam la lernohoroj finiĝis, li bonvolis esti eĉ kamarado kaj kunludanto de la pli grandaj knaboj; kaj en liberaj posttagmezoj li eskortadis kelkajn el la pli malgrandaj hejmen, kiuj okaze havis belajn fratinojn, aŭ bonmastrumajn patrinojn, famajn pro la frandaĵoj de iliaj tabloj. Efektive, decisi, ke li amikadu kun siaj lernantoj. La enspezoj el lia instruado estis malmultaj kaj apenaŭ sufiĉus, por liveri al li la ĉiutagan panon, ĉar li estis manĝegulo kaj, kvankam maldika, posedis la streĉiĝpovon de boao; sed por helpi lian vivtenadon, li rajtis, laŭ la kampara moro de tiu regiono, nutri sin kaj dormi ĉe la farmistoj, kies infanojn li instruis. Kun ĉi tiuj li loĝis intersekve, po unu semajno ĉe ĉiu, rondirante tiel tra la najbaraĵo, kun tuta sia materiala havo, envolvita en katunan naztukon.

Krom siaj aliaj okupoj, li estis kantinstruisto de la loko, kaj akiris multe da helaj moneroj, lernigante al la gejunuloj la psalmarton. Ne malmulte li fieris en dimanĉoj, starigante sin

antaŭ la preĝeja galerio, kun elektita horo; kie, laŭ sia propra opinio, li plene eklipsis la pastron. Certe estas, ke lia voĉo supertonis la tutan ceteran kongregacion, kaj estas specialaj tremoj ĝis hodiaŭ aŭdeblaj en tiu preĝejo, kaj kiujn oni povas aŭdi eĉ trans la mueleja lageto, kiuj, oni diras, devenis rekte de la nazo de l'habod Gruo. Tiel do, per diversaj artifiketoj, en tiu genia maniero, proverbe nomata "iele-trapele," la bona pedagogo sukcesis tute sufiĉe, kaj oni pensis, kiuj neniom komprenas la penojn de la kaplaboro, ke li kondukas mirinde facilan vivon.

Lernejestro estas ordinare homo iom grava ĉe la virinaro de neurba najbaraĵo; konsiderate kiel ia kvaŭzaŭ senokupa grandsinjoro, de vaste superaj gusto kaj kulturo kompare kun la krudaj provincaj anseroj, kaj kiun ja venkas per instruiteco nur la pastro. Nia heroo do estis aparte feliĉa pro ridetoj de ĉiuj kamparaj fraŭlinoj. Kaŭze de sia duon-vagista vivo, ankaŭ, li estis speco de rondiranta gazeto, kiu portadis la tutan amason da loka babilaĵo de domo al domo; sekve lia apero ĉiam renkontiĝis kun kontento. Cetere lin ŝatis la virinoj kiel homon de granda erudicio tial, ke li legis kelkajn librojn tute trae kaj estis perfekta majstro pri fama Historio de l' Sorĉarto en Nov-Anglujo, al kiu, ni parenteze rimarku, li plej firme kaj fidele kredis.

Li estis, en efektiveco, stranga miksaĵo el musa ruzeco kaj naiva kredemo. Lia apetito al ĉio mirinda kaj lia povo ĝin digesti estis egale eksterordinaraj; kaj ambaŭ ecojn pligrandigis lia loĝado en ĉi tiu sorĉlando. Nenia fabelo estis tro malversaĵna aŭ monstra por lia multoglutpovo. Li ofte donis al si plezuron, post fermo de sia lernejo posttagmeze, etendante sin sur la riĉa bedo da trifolioj apud la rivereto, kiu tintfluis preter la lernejon, kaj tie relegante la teruraĵn fabelojn de sia "Historio," ĝis krepuskiĝo faris el la presita paĝo nur nebulajon antaŭ liaj okuloj. Poste, kiam li iris sian vojon, preter marĉo kaj fluaĵo kaj minaca arbaro, al la farmodomo, kie li okaze loĝis, ĉiu sono de la naturo, en tiu magia horo, pikis lian jam ekscititan imagon; la ĝemo de (4) *whip-poor-will* de sur monteto; la aŭgura krio de hilo, konata profeto pri fulmotondroj; la malgaja pepego de noktuo; aŭ la subita susurado en densejo, de birdoj, for-

timigitaj el sia sidloko. Ankaŭ la lampiroj, kiuj ekbrilis la plej vive en la plej mallumaj anguloj, de tempo al tempo ektimigis lin, kiam iu neordinare hela transfulmis lian vojon; kaj se, per hazardo, iu stultegula skarabo erarflugis kontraŭ lin, la mizera apenaŭ ekmortis, havante la ideon, ke li trafis de ia signo de sorĉistino. Lia sola savrimedo en tiaj okazoj, aŭ por distri la pensadon, aŭ forpeli malbonajn spiritojn, estis kantado de psalmarioj;—kaj la bona popolo de Dorma Kavoj, sidante ĉe siaj sojloj vespere, ofte vibris de sankta timo, aŭdante lian nazan melodion, kiu fluis

en tirataj notoj de sur malproksima monteto aŭ krepuska vojo.

La supre diritaj, cetere, estis nur teruraĵoj de la nokto, fantomoj de la menso, kiuj iras en mallumo: kaj kvankam li vidis siatempe multajn spiritojn kaj estis pli ol unufoje atakata de Satano en diversaj formoj, dum siaj solecaj ĉirkaŭiradoj, tamen la taglumo finigis ĉiujn ĉi malbonojn; kaj li estus pasiginta agrablan vivon, spite la Diablon kaj ĉiuj liaj faroj, se lin ne renkontus estaĵo, kiu pli forte konfuzas la mortan homon, ol ĉiuj fantomoj, koboldoj kaj sorĉistinoj ope; tio estas—virino.

(Daŭrigota)

LA KOMPENSO

Fablo de Froude

Foje Antilopino kun sia ido kuŝis sub la floranta Mimozo. La vetero estis treege sufoka kaj Kolombo, kiu jam serĉis inter la folioj ŝirmadon kontraŭ la varmeco, murmuris super ŝia kapo.

"Feliĉa birdo!" diris la Antilopo. "Feliĉa birdo, al kiu la aero estas donita kiel heredajo, kaj kies flugado estas pli rapida ol la vento. Laŭvole vi atingas la teron, laŭvole vi forflugas en la ĉielon kaj konkuras kontraŭ la rapidirantajn nubojn; dume mi, kompatindulo, estas ligita kiel malliberulo al tiu ĉi tero mizera, kaj eluzas mian kompatindan vivon rampante tien kaj reen sur ĝia supraĵo."

Tiam respondis la Kolombo: "Estas dolĉe, naĝi tra la ĉielo, flugi de lando al lando, kaj murmuri en la valoj; sed, Antilopino, kiam mi supre sidadis inter la branĉoj, kaj rigardis, dum via ideto almetis siajn etajn lipojn al via brusto, nutrante sian vivon per la via, mi sentis ke mi povus forŝiri la flugilojn, demeti la plumaron, kaj resti mian tutan vivadon sur la tero, se mi nur unufoje povus ekkoni tian sanktan feliĉecon."

La venteto ekĝemis inter la branĉoj de la Mimozo, kaj voĉo venis tremante tra la folioj susurantaj; "Se la Antilopino plendas pri sia sorto, kion la Mimozo devas fari? La Antilopino estas la plej rapidiranta el la bestoj. Matene ĝi leviĝas; sub ĝiaj piedoj forflugas la tero--vespere ĝi trovas sin cent mejlojn malproksime. La Mimozo nutradas sian maljunecon per la sama nutraĵo, kiu ekvivigis ĝian

semeron. La sezonoj preterruliĝas kaj forlasas min en la sama sensanga loko. La ventoj ŝvebas inter miaj branĉoj, kvazaŭ ili sopirus min kun si forporti, sed ili forpasas kaj min postlasas. La sovaĝaj birdoj alvenas kaj foriras. Vespere la bestaroj preterpaŝas min survoje al la dolĉaj akvoj. Mi neniam povas moviĝi. Mia lulilo devos esti mia tombo."

Tiam de malsupre, ĉe la radiko de la arbo, venis voĉo, kiun nek birdo, nek antilopo, nek arbo iam antaŭe aŭdis, kaj Kristalo, en sia malliberejo en la ŝtono, parolsekvis la vortojn de la Mimozo.

"Ĉu vi ĉiuj estas malfeliĉaj?" ĝi demandis. "Se jes, kio do estas mi? Vi ĉiuj havas vivon. Vi, ho Mimozo! Vi, kies belaj floroj, jaron post jaro, revenas al vi, ĉiam junaj, freŝaj kaj ĉarmaj--vi, kiu povas trinki la pluvon per viaj folioj, kiu povas petoladi kun la somera venteto kaj malfermi vian bruston por doni hejmon al la sovaĝaj birdoj, rigardu min kaj hontu! Mi sola estas vere mizera."

"Ho ve!" diris la Mimozo. "Estas vere ke ni havas vivon, kiun vi ne havas. Ni ankaŭ havas (kiun vi ne havas) ĝian ombron--morton. Miaj belaj idoj, kiujn mi jaron post jaro naskas, ekfloras en sia ĉarmeco--nur por morti. Kie ili estas, tien ankaŭ mi baldaŭ sekvos, dum vi ekbrilos per la lumo de la lasta suno, kiu lumigos la teron."

Laŭ permeso de Longmans, Green & Co., kaj Chas. Scribner's Sons, tradukis Herbert Harris.

A COUPON TICKET

MAKES ORDERING BY MAIL A PLEASURE

Besides eliminating all inconveniences and expense connected with purchasing money orders, drafts, securing postage stamps, etc., for remittances, you also get

\$5.50 for \$5.00

The Ticket good for all books, magazines, subscriptions, etc., purchased through us

TRY ONE AND BE CONVINCED!

THE AMERICAN ESPERANTIST CO., Inc.

West Newton, Mass.

ORDER BLANK

The American Esperantist Co., Inc., West Newton, Mass.

Please send me at once, the items checked below, for which I enclose the sum of \$.....

Name .....

Address .....

.....

Year's subscription to the monthly magazine, AMERIKA ESPERANTISTO, \$1.00	
COMPLETE GRAMMAR OF ESPERANTO (Kellerman), with vocabularies, \$1.25 postpaid	
Combination of one year's subscription to AMERIKA ESPERANTISTO with copy of COMPLETE GRAMMAR OF ESPERANTO, \$2.00	
PRACTICAL GRAMMAR OF ESPERANTO (Kellerman), 50 cents	

Send me also the following literature as shown in your book-list:

Hammond Typewriter

For Sale

HAVING MADE A CHANGE IN OUR TYPEWRITER EQUIPMENT, WE HAVE A FINE DUPLEX HAMMOND MACHINE WHICH HAS HAD ONLY A FEW WEEKS' USE WHICH WE DO NOT NEED.

IT CARRIES TWO TYPE SHUTTLES AT THE SAME TIME, AND ONE ENGLISH AND ONE ESPERANTO SHUTTLE GO WITH IT.

IT HAS TWO-COLOR RIBBON, BACK-SPACER, ETC. MACHINES LIKE THIS SELL IN THE BOSTON SECOND HAND STORES AT FROM FORTY TO FIFTY DOLLARS.

THE FIRST CHECK FOR THIRTY-FIVE DOLLARS RECEIVED WILL BRING IT—ALL TRANSPORTATION CHARGES PREPAID—TO THE DOOR OF THE SENDER—ANYWHERE IN THE UNITED STATES. SPEAK UP.

THE AMERICAN ESPERANTIST CO., Inc.

WEST NEWTON, MASS.

Use the Poster Stamp

On All Your Correspondence

FOR ESPERANTO AND PEACE!

Printed in Green on Buff Gummed Paper, Neatly Perforated

One Sheet, 24 Stamps, 15c.

Six Sheets, 144 Stamps, 60c.

Twelve Sheets, 288 Stamps, \$1.00

THE ESPERANTO ASSOCIATION OF NORTH AMERICA

Newton Centre, Mass., Usono

Do Business by Mail

Start with accurate lists of names we furnish—
build solidly. Choose from the following or any
others desired.

Apron Mfrs.	Wealthy Men
Cheese Box Mfrs.	Ice Mfrs.
Shoe Retailers	Doctors
Tin Can Mfrs.	Axle Grease Mfr.
Druggists	Railroad Employees
Auto Owners	Contractors

Our complete book of mailing statistics
on 7000 classes of prospective customers free.

Ross-Gould, 814 Olive Street, St. Louis.

ROSS-GOULD
Mailing
Lists St. Louis

“LA ONDO DE ESPERANTO”

monata ilustrata ĵurnalo, eldonata en Ruslando

1916—VIII-a—jaro

La ĵurnalo aperas akurate la 1-n daton nov-
stile. Ĉiu kajero havas 16-24 paĝojn. For-
mato 17x26 cm. La kunlaboradon partoprenas
ĉiulandaj esperantaj verkistoj. Literaturaj
konkursoj premiataj. Portretoj de konataj Es-
perantistoj. Diversaj ilustraĵoj. Beletristiko
originala kaj tradukita. Plena kroniko. Bib-

La abonpagon—2 rubloj=2,120 sm.=fr.5.35
=mk. 4,32, kr. 5,02, 4 ŝil. 3 p., 2,65 gul., sved.
kr. 3,84, 1.03 dol. (laŭ la poŝta internacia kon-
vencio)—oni sendu al Moskva Librejo “Es-
peranto” (Moskvo, Lubjanskij pr. 3, Rus-
lando) poŝtmandate, papermone, bankĉeke aŭ
pere de enlandaj esperantaj librejoj.

liografio. Amuza fako. Koresponda fako.

Por progresigi la esperantan sciencan lite-
raturon la ĵurnalo senpage donos al la abo-
nantoj en la jaro 1916 1-an parton de granda,
360 paĝa, populare-sciencia verko de Profesoro
de Moskva Universitato K. A. Timirjazjev.

“LA VIVO DE KRESKAJOJ”

Tradukita de Doktoro Andreo Fiŝer

Ĉar dum la milito la poŝtmandata institucio
ne funkcias, la eksterlandanoj tre oportune
povas aboni al la ĵurnalo, sen kurza perdo
kaj multaj poŝtelspezoj, sendante 17 respond-
kuponojn en rekomendita letero.

La anonco en Koresponda fako kostas 30
kop. aŭ 3 respondkuponojn.

KATALUNA ESPERANTISTO

Monata Oficiala Presorgano de

Kataluna Esperantista Federacio kaj de Baska Esperanta Federacio

Redakcio kaj Administracio—Palla 8, pral., Barcelona (Hispanujo)

Unu el la plej elegantaj gazetoj. Tute verkita per korekta Esperanto. Kun
la konstanta kunlaborado de membroj de la Lingva Komitato. La sola
aperanta en Hispanujo. Kelke da numeroj ĉiujare kun ilustraĵoj.

INTERESA ENLANDE KAJ EKSTERLANDE

Propagandaj artikoloj. — Belaj literaturaĵoj.—Bonaj versaĵoj, originalaj aŭ
tradukitaj. — Regularo, temoj kaj premioj de la ĉiujaraj INTERNACIAJ
FLORAJ LUDOJ (Literatura Konkurso).—Recenzoj pri novaj verkoj.—

Sciigoj pri enlanda movado, k.t.p., k.t.p.

JARABONO:—Enlande, 4 pesetoj; Eksterlande, 2'400 spesmiloj

Ciun pluan informon petu de la Administracio, strato Palla, 8, pral., Barcelona

USONO superas ĉiujn landojn
en la fabrikado de Ludigil-
Fortepianoj.

Oni vidas la kialon en tiaj elpen-
saĵoj kiaj elektra aŭtomata ludado--
kiu reproduktas la realan ludadon
de famkonataj ludistoj; kaj en
perman-regulado per kiu oni povas
regi la funkciadon je distanco.
Jen du elstarajoj de

La Emerson-a

ELEKTRA

Ludigil-Fortepiano

Vendistoj en ĉefaj urboj kaj urbetoj

Petu Katalogon

EMERSON PIANO COMPANY

Boston, Mass.

(Fondita 1849)